

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

वर्ष १३, अंक ८, पृष्ठ- ६, नै.सं. ११३६, बखला गा. त्रयोदशी, वि. सं. २०७३ जेठ २१ गते शुक्रबार JUNE 2016 मूल्य रु. ५।-

टुरबिज नेपाल डटकम शुभारम्भ

काठमाडौँ ।
पिसफुल मिडिया प्रालिको आयोजनामा टुरबिज नेपाल डटकम शुभारम्भको अवसरमा 'संचारमा पर्यटन' विषयक अन्तरक्रिया नेपाल पर्यटन बोर्डको सभाहलमा बिहीबार सम्पन्न भयो ।

पर्यटन राज्यमन्त्री बलबहादुर महत्तले उद्घाटन गर्नुभएको सो अनलाइन पत्रिकाले सत्यतथ्य समाचार दिई राज्यको गौरवलाई विश्वमा प्रचार गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

कीर्तिपुर जनसरोकारः

घरमुनी खानेपानी लाइन, घरभित्र रोपवे तार

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरपालिका नयाँबस्ती विकाससँगै साघुरिदै गइरहेको छ । खानेपानी पाइपलाइन र रोपवेको तार हिजो धेरै जग्गा जमिन खुला हुँदा मनपरी पाइप बिच्छाइएको र व्यवस्थित तार तानिएको थियो । रोपवे विद्युतबाट संचालन हुने हेटौँडा-काठमाडौँ सामान बोक्ने महत्वपूर्ण काम गरेको थियो ।

रोपवे बन्द भएको दश वर्षभन्दा बढी भइसक्यो रोपवे चन्द्रागिरी, मातातीर्थ, मच्छेगाउँ, कीर्तिपुर देवढोका, ट्याङ्गलाफाँट हुँदै महानगरपालिकाको कुलेश्वर टेकुमा बिसर्जन हुन्थ्यो ।

रोपवेको बन्दपछि कति ठाउँमा तार काटिए कति ठाउँमा रोपवे आफैँ खाली भुडिएको छ ।

भने ट्याङ्गलाफाँट क्षेत्रमा रोपवेको तार नै घरभित्र पारेर निर्माण गरिएको छ ।

कानुनले त्यो निर्माण कार्य गर्न दिन्छ या दिँदैन सम्बन्धित निकायले थाहा पाउनुपर्ने हो । जसरी हाईटेन्सन लाइन मुनी घर निर्माण गर्न पाउँदैन त्यसै नै रोपवे मुनी र रोपवे तार घरमा भित्र्याएर निर्माण गर्न कानुनले दिँदैन तर यहाँ कानुन विपरीत भइरहेको छ ।

त्यसरी नै हिजो खाली जग्गा जमिनमा दूधपोखरीको पाइपलाइन पाँगा जाखाः क्षेत्र र जाखाः नगाउँ क्षेत्रलगायत अन्य ठाउँमा बिच्छाइएका छन् ।

जाखाः पाँगामा नयाँबस्ती विकाससँगै बिच्छयाइएको पानी चलेको

खानेपानी लाइन घरभित्र पारेर घर बनाइसकेका छन् । जाखाःमा त्यस्तो निर्माण अहिलेसम्म ३ वटा रहेका छन् भने अहिले भर्खरै पाइपलाइनभित्र राखेर नयाँ निर्माण गर्ने तरखरमा देखिन्छ ।

कसैको नीजि जग्गामा जग्गाधनीको स्वीकृति बेगर नत पाइप बिच्छउन मिल्छ नत विद्युतीय खम्बा नत अन्य कुनै नै । तर कीर्तिपुरमात्र यस्तोमा

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

आगामी आवका लागि रु. दस खर्ब ४८ अर्ब बजेट

काठमाडौँ । सरकारले आगामी आर्थिक वर्ष २०७३/७४ का लागि कुल रु. १० खर्ब ४८ अर्ब ९२ करोड १३ लाख ५४ हजार बजेट विनियोजन गरेको छ ।

व्यवस्थापिका-संसदको शनिबारको बैठकमा अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलले कुल विनियोजनमध्ये चालुतर्फ रु. ६ खर्ब १७ अर्ब १६ करोड ४१ लाख २९ हजार अर्थात् ५८.९ प्रतिशत र पूँजीगततर्फ रु. तीन खर्ब ११ अर्ब ९४ करोड ६३ लाख २५ हजार अर्थात् २९.७ प्रतिशत विनियोजन गरेको

बजेट उत्पादनमुखी हुनुपर्नेमा जोड

काठमाडौँ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) ले बजेट उत्पादनमुखी हुनुपर्नेमा जोड दिनुभएको छ ।

मंगलबार बेलुका 'माउन्टेन फोकस' कार्यक्रम सञ्चालकसँग कुराकानी गर्दै अध्यक्ष बिजुक्छेले कम्युनिष्टको सरकारले मजदुर र किसानको हितमा बजेट ल्याउनुपर्ने उल्लेख गर्दै भन्नुभयो, 'आ.व. २०७३/७४

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

बताउनुभयो ।

नेपालका संविधानानुसार आर्थिक वर्ष सुरु हुनुभन्दा डेढ महिना अगाडि प्रस्तुत गरिएको यस बजेटमा वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु. एक खर्ब १९ अर्ब ८१ करोड नौ लाख अर्थात् ११.४ प्रतिशत विनियोजन गरिएको छ ।

यो खर्च अनुमान चालु आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को विनियोजनको तुलनामा २८ प्रतिशत र संशोधित अनुमानको तुलनामा ४९.६ प्रतिशतले बढी हो ।

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

एलडीएमसी र सीडिएमसीबीच अन्तरक्रिया

कीर्तिपुर । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति एलडीएमसी र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समिति (एमडिएमसी) बीच अन्तरक्रिया कार्यक्रम जेठ १४ गते शुक्रबार कीर्तिपुर हिलसाइड होटलमा सम्पन्न भयो ।

लुमन्तीको पहलमा भएको कार्यक्रममा कीर्तिपुर नपाका कार्यकारी अधिकृत एवं एलडिएमसीका अध्यक्ष उद्धव प्रसाद रिजालले वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिले विपद्को समयमा खेल्नु भएको भूमिकाप्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्नुभयो । प्राकृतिक विपत्ति

भूकम्प जस्ता अन्य घटना कुनैपनि बेला आउन सक्ने भएकोले आवश्यक उपकरण सहित सजग हुनुपर्ने बताउनुभयो । वहाँले हरेक वडामा चौर, खेलकुद, पानी सहितको पोखरी आवश्यक रहेको जनाउँदै कीर्तिपुरवासी स्वस्थ वातावरणमा जीवनयापन गर्न सहज हुने बताउनुभयो ।

वहाँले एलडिएमसीले विपद्को २५ लाख रुपैयाँ पोखरी संरक्षणमा खर्च गर्ने निर्णय भइसकेकोले कार्यान्वयनतिर जान आवश्यक रहेको बताउनुभयो । वहाँले घर तथा बाटोको मापदण्डको सवालमा गढपखालभित्र एक दुई आनाको घर र बाहिर नयाँ

घर बनाउँदा बाटोको मापदण्डलाई ध्यान दिएर निर्माण स्वीकृति दिएको बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा डिएमसीका प्रतिनिधिहरू वडा नं. १ बाट सेरन्द्र उप्रेती, २ बाट संघराम महर्जन, ३ बाट कृष्ण कुमारी कपाली, ४ बाट रिद्धि भन्सारी, ५ बाट अनिल श्रेष्ठ, ६ बाट राजेश्वरी माली, ७ बाट राधेश्याम गिरी, ८ बाट जीवन आचार्य, ९ बाट जनक महर्जन, ११ बाट वीरेन्द्र महर्जन, १२ बाट गुजय सिंह, १४ बाट इन्द्रबहादुर महर्जन, १५ बाट विजय लोचन सुवेदी, १६ बाट गंगाराम महर्जन, १८ बाट अर्जुन

महर्जनले विनाशकारी भूकम्पको समयमा गरेका उद्धार, राहत, अस्थायी बसोबास सेवाको गतिविधिबारे आ-आफ्नो विवरण पेश गर्नुभएको थियो ।

त्यसैगरी एलडिएमसीका तर्फबाट विकास महर्जन, कृष्णमान डंगोल, रविन्द्र बहादुर प्रधान, राजेन्द्र बानियाँ र कृष्णभोला महर्जनले गतिविधिबारे बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा विपद्को समयमा सहयोग गर्नुहुने विभिन्न एनजिओ र आइएनजिओको प्रशंसा गर्नुभएको थियो भने LDMC लाई संस्थागत निरन्तरता दिनबारे चिन्ता पनि प्रकट गरेको थियो ।

प्रथम केभीएस (यू-१९) फुटसल शनिबार

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर स्वयंसेवक समाज (केभिएस) कीर्तिपुरको आयोजनामा पहिलो केभिएस (यू-१९) फुटसल प्रतियोगिता शनिबार हुने भएको छ ।

कीर्तिपुर नगाउँस्थित कीर्तिपुर फुटसल कोर्टमा हुने सो प्रतियोगितामा १६ वटा टीमबीच प्रतिस्पर्धा हुनेछ ।

विहान १० बजेदेखि ५ बजेसम्म एकैदिनमा सम्पन्न हुने सो प्रतियोगितामा विजयी हुने टीमले नगद रु. १००००/- हात पार्नेछ ।

प्रतियोगिताका संयोजक रोजेश प्रधानले दिनुभएको जानकारी अनुसार खुला प्रतियोगिता भएकोले कीर्तिपुरका

फुटसल पारखीहरूले नयाँ टीमसँग प्रतिस्पर्धा गरिने अवसर मिलेछ । कीर्तिपुरका फुटबल खेलाडीलाई सक्षम बनाउने उद्देश्यले प्रथम पटक यो प्रतियोगिता आयोजना गरेको जानकारी दिनुभयो ।

खेलप्रेमीहरूलाई फुटसल हेर्न प्रवेश शुल्क नलाग्ने (Free Entry) वहाँले बताउनुभयो ।

नगरपालिकाको अनुदान रकम दोब्बर

काठमाडौँ । सरकारले नगरपालिकाहरूको पूर्वाधार विकास गर्नका लागि 'आफ्नो नगर आफैँ सजाऔँ' कार्यक्रमलाई अघि बढाउन उपलब्ध गराइने अनुदान रकम दोब्बर बनाएको छ ।

त्यसका लागि रु. १३ अर्ब नौ करोड छुट्याएको र स्थानीय अनुदानका लागि कुल रु. ३२ अर्ब ६४ करोड रकम विनियोजन गरेको छ ।

अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलद्वारा आज व्यवस्थापिका-संसदमा प्रस्तुत आगामी आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को राजस्व र व्ययको वार्षिक अनुमान (बजेट)मा उल्लेख गरिएको छ ।

त्यसैगरी काठमाडौँ उपत्यकाभित्र नयाँ निर्माण गरिने घरमा विद्युतका लागि अनिवार्य रूपमा सोलार प्रणाली जडान गरिनुपर्ने व्यवस्था गरेको वक्तव्यमा

उल्लेख छ ।

विराटनगरदेखि इटहरी र आसपासको क्षेत्र सिद्धार्थनगरदेखि बुटवल र आसपासको क्षेत्र पोखरादेखि लेखनाथ र आसपासको क्षेत्रलाई समेटेर तीनवटा महानगर निर्माण गर्न स्वीकृत अध्ययन र गुरुयोजना निर्माण गर्ने र सत्तरी नयाँ नगरपालिकाहरूको एकीकृत सहरी विकास योजना तर्जुमाका लागि रु. २१ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

भवनसंहितालाई परिमार्जन गरी भवनसंहिताअनुसार भवन निर्माण भए नभएको सघन अनुगमन गरिने र भवनसंहिता मापदण्डअनुसार निर्माण नगरिएका भवनका लागि खानेपानी, ढल, विद्युत् टेलिफोनका सेवाहरू उपलब्ध नहुने व्यवस्था अनिवार्य लागू गरिने छ ।

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

शिक्षा ऐन आठौँ संशोधन विधेयकप्रति अस्थायी शिक्षक असन्तुष्ट

भक्तपुर । शिक्षा ऐन २०२८ आठौँ संशोधन गर्न बनेको विधेयक २०७२ ले अस्थायी शिक्षकहरूमाथि विभेद गरेकोले त्यसप्रति विरोध जनाएको छ । नेपाल अस्थायी शिक्षक संघर्ष समितिका अध्यक्ष शिवराम बोहोले एक प्रेस विज्ञप्ति जारी गर्दै सम्पूर्ण अस्थायी शिक्षकलाई समान प्रक्रियाबाट स्थायी गर्न माग गर्नुभएको छ ।

विज्ञप्तिमा अगाडि भनिएको छ - 'अस्थायी

शिक्षकहरूको संघर्षको क्रममा २०७० असोज १३ गते भएको सम्झौतालाई आंशिक सम्बोधन गरी हालै संसदको महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा समाज कल्याण समितिबाट 'शिक्षा ऐन २०२८ आठौँ संशोधन गर्न बनेको विधेयक २०७२' पारित भई संसदमा पेश भएको छ । यसलाई आंशिक उपलब्धिपूर्ण, समयानुकूल र सकारात्मक रूपमा लिएका छौँ । तर अझै पनि एउटै

क्रमशः पृष्ठ ५ मा

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०४६ चैत २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन
वि.सं. २००६ माघहिराकाजी महर्जन
वि.सं. २०१७ माघराजमान माली
वि.सं. २०२५ मंसिरराजेन्द्र महर्जन
वि.सं. २०३० चैत

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १३, अंक ९, २०७३ जेठ २१ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेस्कटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लव - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

भद्र सहमति

भद्र सहमति: 'जेन्टलम्यान एग्रीमेन्ट' गोप्य सम्झौताको कसि हो ।

भद्र सहमति सत्ता हड्प्ने खेल मात्रै भइरहेको छ । थाङ्गनामा सुत्ने, सुताउने र जनतालाई गुमराहमा राख्ने चाल मात्रै भइरहेको छ ।

२०४६ सालको आन्दोलनपछि सत्तामा पुगेका बीच नयाँ संज्ञा दिएको विषय हो भद्र सहमति । प्रजातन्त्रको पुनःवहालीदेखि हालसम्म पनि भद्र सहमतिले चर्चा परिचर्चा पाइरहेको छ ।

४६ सालपछि एमाले र काँग्रेसबीच पटकपटक भद्र सहमति भयो । एकले अर्कोलाई थाङ्गनामा सुताउने गरेको इतिहास ताजै छ ।

त्यो इतिहासको परम्परा अहिले गणतन्त्रको समयमा पनि चालू छन । भारत भ्रमण लगत्तै पूर्व प्रम शेर बहादुर देउवाले माओवादी नेता प्रचण्डलाई सत्तारोहणको कार्ड फाले । हुरुक्क भएर प्रचण्डले आफ्नो पार्टीबाट निर्णय गराई सत्ता हठ्याउने खेल खेले तर देउवाको थाङ्गनामा सुते । यसैबीच नौ बुँदै र ३ बुँदको भद्र सहमति एमाले र माओवादीबीच सृजना गरायो र तत्कालको लागि सत्ताको खेल रोक्यो ।

अहिले ती दुई बीच भएको भद्र सहमति संचार माध्यमले बजारमा उड्झ्यायो । प्रचण्ड भद्र सहमति भएको जिकिर गर्छ तर प्रम ओली के को भद्र सहमति भन्दै गरेका छन् ।

यो नयाँ भद्र सहमतिमा कसले कसलाई थाङ्गनामा सुताउने हेर्न बाँकी छ । भद्र सहमति गोप्य सम्झौता सत्ता हड्प्ने खेल मात्रै हो भने जनतालाई गुमराहमा राख्ने चाल मात्र हो ।

जनता भूकम्प पीडितको महाबिपत्तिबाट मुक्त हुन सकेको छैन । महंगीले च्यापेको च्याप्यै छ, देश विदेशीको चलखेलमा नराम्ररी फसिरहेको छ । देश सुन्दर बनाउने कार्यमा भद्र सहमतिको कुरा आउँदैन तर सत्ता हड्प्ने भद्र सहमतिले देश खाल्डोमा छ ।

को सरकारमा जाने, को निस्कने बहस आफ्नो ठाउँमा होला तर मुलुकको अस्थिरताका कारक के हो र हुँदैछ त्यसको पहिचान गर्नुपर्दछ ।

कुलिनतन्त्रको कैदमा गणतन्त्र: के फरक छ राजतन्त्रभन्दा ?

टीकाराम भट्टराई

‘एक जुगमा एक चोटि
एक पटक आउँछ

उथलपुथल उलट पुलट
हेरफेर ल्याउँछ

लाटा सोझा बोल्न
थाल्छन् चल्छ ओठ दुःखको ...’
यसभन्दा अधिको कुरा मलाई थाहा छैन । तर, ०३६ सालको विद्यार्थी आन्दोलनताका देखि यो गीत खुब गाइयो । यो गीतको बोलले परिवर्तनको प्रवाहमा चुम्बकीय ढंगले तान्यो ।

राजतन्त्रको अन्त्य भएको दिनलाई एक जुगमा आउने एक दिनको प्रतीकको रूपमा सम्झिएर राजतन्त्रको अन्त्य गरी जनगणतन्त्रको स्थापनाको कल्पना गर्दै यो गीत गाउन थालेको २९ वर्षपछि मुलुकमा गणतन्त्रको स्थापना भएको पनि आठ वर्ष पार गरेर नौ वर्षमा प्रवेश गरिसकेको छ ।

यही गीतलाई आदर्श मानेर क्रान्तिकारी आन्दोलनमा होमिएर १४ वर्ष जेल जीवन व्यतीत गर्ने केपी ओली आज गणतन्त्र नेपालको कार्यकारी प्रमुख हुनुहुन्छ । यही गीतको प्रेरणाबाट आन्दोलनमा निरन्तर क्रियाशील विद्यादेवी भण्डारी राष्ट्राध्यक्ष हुनुहुन्छ ।

त्यतिमात्र नभएर गणतन्त्र स्थापनाको लक्ष्य बोकेका मुलुकका प्रायः बामपन्थी दलहरू नयाँ संविधानपछिको यो सरकारमा सामेल छन् र आज देशभर गणतन्त्र दिवस मनाइरहेका छन् । गणतन्त्रको यो ८ वर्षमा बामपन्थीहरूले गाउने गरेको यो गीतको बोलभैँ दुःखका ओठहरू चल्न थालेका छन् वा छैनन् ? आज समीक्षाको दिन पनि हो । यो गणतन्त्रले ताप्लेजुडका मानबहादुर थेबे वा सिराहाका लालबाबु मुसहर अनि दार्चुलाकी थलमाया विकको जीवनस्तरमा कुनै परिवर्तन ल्याउन सक्यो कि सकेन ?

आजको मितिसम्म ल्याउन सकेन भने यो संक्रमणकालीन अवस्था हो भनेर चित्त बुझाउँला । तर, निकट भविष्यमा वा पाँच वर्षभित्र तिनको जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याएर दुःखका ओठहरू चल्ने मार्ग हाम्रो गणतन्त्रले कोर्न सकेको छ कि छैन ? यो आजको विमर्शको विषय हो । राष्ट्र पतिको समुपस्थितिमा टुँडिखेलमा एकाबिहानै सैनिक परेड गराएर वा शीतलनिवासमा चियापान खाएर अनि साँझमा सबै सरकारी कार्यालयमा दीपावली गरेर मनाइने गणतन्त्र दिवसले पञ्चायतकालमा मनाइने पुस १ गतेको जस्तै यान्त्रिकताको नक्कलमात्र गरेको छ ।

आजको दिनलाई यान्त्रिकरूपमा भन्दा पनि रचनात्मक कार्यहरूको थालनी र गणतन्त्रपश्चात्को मुलुकको कार्य सम्पादनको समीक्षा गर्ने दिनको रूपमा मनाउनु उचित हुन्छ ।

जनतासँग प्रत्यक्ष संवाद गर्ने, एक दिन भए पनि श्रमदान गर्ने, ठूलूला विकास आयोजनाहरूको सुरूवात गर्ने, लाखौँ-लाख युवाहरूलाई सम्मिलित गराएर राष्ट्रपति र प्रधानमन्त्रीको अगुवाइमा सबै गणतन्त्र पक्षधर नेताहरूको संलग्नतामा कुनै देखिने काम गर्ने र देशभर यो दिवसको महत्त्वका

बारेमा वैचारिक बहस गर्ने अवसरको रूपमा आज गणतन्त्र दिवस मनाएको भए साँच्चै भावी पुस्ताले पनि गणतन्त्रको महत्त्वबारे अपनत्व महसुस गर्दथे र यसलाई चिरस्थायी बनाउन सहयोग पुग्ने थियो ।

तर, आजको दिन अधि भनिएभैँ पञ्चायतकालको पुस १ को दिन जस्तो यान्त्रिक भन्दा माथि उठ्न सकेन र यतातर्फ यी आठ वर्षका कुनै पनि शासकहरूले ध्यान पुर्‍याउन सकेनन् । यो भयो औपचारिकताको कुरा र विशुद्ध प्राविधिक कुरा ।

तर, विषयवस्तु भित्र प्रवेश गरेर हेरेको अवस्थामा पनि हाम्रो देशको गणतन्त्रले आम जनताको जीवनस्तरमा तात्त्विक भिन्नता ल्याउन सकेको छैन र निकट भविष्यमा पनि ल्याउने संकेत देखिएको छैन । यो चाहिँ निकै गम्भीर एवं निराशाजनक कुरा हो ।

राज्य संयन्त्रमा गणतन्त्रको अनुभूत हुने कुनै परिवर्तनको संकेत आजसम्म देखा पर्न सकेको छैन । हिजो जे मानसिकता थियो, आज पनि उही छ । गणतन्त्रको कर्मचारी प्रशासन वा प्रहरी प्रशासन राजतन्त्रको कर्मचारी प्रशासनमा कुनै फरक अनुभूति गर्ने अवसर नेपाली जनताले पाएका छैनन् ।

कार्यक्षमता, कार्यकुशलता एवं संस्कारयुक्त बोलीचाली अनि जनता र श्रमलाई सम्मान गर्ने कार्यशैली र व्यवहार नै गणतन्त्रको द्योतक हो । तर, यी विषयमा राजतन्त्र र गणतन्त्रमा कुनै तात्त्विक भिन्नता देखिएकै छैन । राजतन्त्रमा हरेक निजामती कर्मचारी वा प्रहरी कर्मचारी सिद्धान्तः राजाको प्रतिनिधि मानिन्थ्यो र ऊ जनता भन्दा बढी राजाप्रति बफादार हुन्थ्यो । तर, गणतन्त्रमा हरेक शासक प्रशासकहरू जनताका सेवक हुन् । अर्को भाषामा भन्दा उनीहरू जनताका कारिन्दा हुन् । तर, आज व्यवहार र कार्यशैलीमा कुनै पनि कर्मचारीले आफूलाई जनताको कारिन्दा होइन, मालिक सम्झन्छ । यसर्थ कर्मचारी प्रशासनमा बोली, व्यवहार, कार्यशैली र संस्कारमा राजतन्त्रकै निरन्तरता छ । यसर्थ सेवाग्राहीले मुलुकमा गणतन्त्र आएको अनुभूति गरेकै छैनन् ।

आज पनि खालि खुट्टा वा चप्पल लगाएर आउनेको कामभन्दा टाइसुट लगाएर, त्यो पनि मोटरमा आउने सेवाग्राहीको काम छिटो र सरलरूपमा हुन्छ । विचरा चप्पल लगाएर आउनेको काम भरसक हुँदैन, भइहाले पनि ढीलो हुन्छ । त्यो पनि अपमानबोधका साथ र घूस खुवाएरमात्र हुन्छ ।

टाढा जानुपर्दैन, उपत्यकाका अधिक जन सम्पर्क हुने कार्यालय मालपोत, भूमिसुधार, नापी, वैदेशिक रोजगार विभाग वा जिल्ला अदालतमा गएर दिनभरको परिदृश्य कैद गर्न सक्तियो भने यो कुरा प्रमाणित हुनेछ । यस्तो अवस्थामा जनताले गणतन्त्रको अनुभूति गर्न नपाउनु बिल्कुल स्वाभाविक हो ।

यस्तो कार्य राज्यका अन्य निकायमा मात्र होइन, अदालत स्वयंमा हुने गरेको प्रत्यक्ष अनुभूति गरिएको छ । यसबारेमा लेख्दा वा बोल्दा स्पष्टीकरण खाइएको पनि सार्वजनिक भएकै तथ्य हो । यसखाले प्रवृत्तिको विरुद्धमा लेख्ने वा बोल्नेहरूको संख्या पनि कम हुँदै गएको छ । लेख्दा वा बोल्दाको परिणाम पनि भोगिएकै छ । तर पनि यसमा हीनताबोध होइन, गौरवानुभूति भएको छ ।

आज राज्यका हरेक निकायहरू कुलीनतन्त्रको पकडमा छन् । राजतन्त्रकै पालादेखि कायम रहेको राज्यको जनशक्ति वा त्यसपछि नियुक्त वा मनोनीत वा प्रतिस्पर्धाबाट आएको जनशक्ति हेर्ने हो भने त्यसको करिब नब्बे प्रतिशतको हिस्सा कुलीनतन्त्रकै छ ।

गणतन्त्रको प्रतिफलस्वरूप आएको सुन्दर समावेशीको नारा पनि कुलीनतन्त्रको कैदमा परेको छ । समावेशी कोटामा आएका विश्वकर्मा, भ्रा, यादव, साह, राई, लिम्बु, नेवारहरू पनि अधिकांश कुलीन वर्गकै छन् । गणतन्त्रको यो अवधिमा बहिष्कृत जातीय समुदायभित्रका सतार, राजवंशी, धिमाल, चमार, दुसाद वा पहाडी जनजातितर्फका सार्की, दर्जी, कुसुले, गाइने, वादीजस्ता समुदायमध्ये मलाई लाग्छ, पाँच प्रतिशतले पनि यो समावेशी गणतन्त्रको प्रतिफल प्राप्त गरेका छैनन् ।

यसरी हेर्दा राजतन्त्र वा गणतन्त्र जुन व्यवस्था भए पनि उही वर्ग, उही जात र उही नश्लका लागि मात्र हो भने यो समावेशी गणतन्त्रको औचित्य के ? यो गम्भीर प्रश्नको जवाफ खोज्ने र समीक्षा गर्दै अधि बढ्न प्रतिज्ञा गर्ने दिन पनि हो आज । कुरा राज्यतन्त्रको मात्र होइन, राजनीतिक दलहरूभित्र पनि गणतन्त्रको प्रवाह मूलप्रवाहका रूपमा स्थापित हुन सकेको छैन । एकल नेतृत्व, एकल निर्णय र गुटगत वर्चस्व राजतन्त्रका अवशेषहरू हुन् । यो प्रवृत्तिबाट नेपालका कुनै पनि राजनीतिक दलहरू मुक्त छैनन् । सामूहिक चिन्तन प्रणालीको माध्यमबाट विचारको निर्माण गर्ने परिपाटीको अन्त्य भइसकेको छ ।

दलका महाधिवेशनहरू आफ्ना गुटका नेता छान्नमा सीमित भएका छन् । अन्तको कुरै नगरौं, विचारको बहस र सामूहिक निर्णयको जन्मजात हिमायती बामपन्थी दलहरूमा पनि विचारको बहस हुन छोडेको छ । विचारको बहस गर्न चाहनेहरूलाई मुख सावित गर्न प्रयत्न गर्ने अन्धभक्तहरूको जमातले ती दलहरूमा विचारको बहस र सामूहिक निर्णयका पक्षधरहरू भारी अल्पमतमा परिरेका छन् । यसर्थ गणतन्त्रका हिमायती राजनीतिक दलभित्रै गणतन्त्रको अभ्यास हुन सकेको छैन ।

अर्कोतर्फ सरकार वा राजनीतिक दलहरूले योबीचमा गरेका मनोनयन, नियुक्ति वा अन्य कुनै पनि अवसरहरूको वितरणमा पनि कुलीनतन्त्र नै हावी भएको छ

। विश्वविद्यालयका उपकुलपतिहरू, राजदूतहरू, संवैधानिक निकायका प्रमुख वा सदस्यहरू, न्यायाधीशहरू वा दलका महामन्त्रीहरू वा अन्य पदाधिकारीहरू, जता हेर्‍यो उतै कुलीन तन्त्रकै दबदबा छ ।

राजनीतिक दलभित्र हुने आन्तरिक निर्वाचनमा त्यही व्यक्तिले जित्छ, जोसँग पैसा, पहुँच र पावर छ । अनि अधिकांश मन्त्री वा सांसद पनि त्यही व्यक्ति हुन्छ जो अमूक नेताको राम्रो चाकरीबाज होस् वा महिनैपिच्छे पैसा बुझ्छाओस् वा उसको अन्धभक्त होस् । केन्द्रदेखि जिल्लासम्मका दल वा तिनका जनवर्गीय संगठनको निर्वाचनको टिकट आफ्नो गुटबाट त्यसैले प्राप्त गर्छ, जसले पैसा, पहुँच र पावर प्रयोग गर्ने सामर्थ्य राख्छ ।

जुन गुटबाट टिकट पाए पनि उस्तै वर्गले पाउने भएपछि जसले जिते पनि त्यही वर्गको प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता भयो । यसरी राजनीतिक दलहरू पनि जानेर वा नजानेर त्यही कुलीनतन्त्रको कैदमा परिसकेका छन् ।

यो आलेखमा मैले प्रयोग गरेको कुलीनतन्त्र यस्तो तन्त्र हो, जसले पहुँच, प्रभाव र पैसाको खेलमा शासन सत्तामा आफ्नो पकड स्थापित गर्नसक्दछ । त्यो शासन सत्ता राज्य वा दल जुनसुकैको पनि हुनसक्छ ।

गणतन्त्रको यो आठ वर्षको अभ्यासमा जुनसुकै दल वा नेता वा विचारको नाममा भए पनि त्यही कुलीन वर्गले पकड जमाएको छ । पहिचान र समावेशीका नाममा आन्दोलन गर्ने वर्ग पनि उही छ, त्यसको प्रतिफल लिने वर्ग पनि उही छ । दलीय विभाजनमा जुन दलमा भए पनि उही वर्गको उत्थान भएको छ । अनि मुलुकको प्रहरी वा निजामती प्रशासन हुँदै न्यायालयसम्म पनि त्यही वर्गको पकडी कायम छ । यसरी हेर्दा गणतन्त्र नै कुलीन वर्गको कैदमा परेको छ ।

मुलुकमा समावेशी गणतन्त्रको घोषणा भए पनि वैदेशिक रोजगारमा जाने निम्न वा गरिब वर्गका युवा युवतीको लाइन घट्दो होइन, बढ्दो देखिन्छ । जुन वर्ग हिजो गरिब थियो आज पनि गरिबै छ र धनी हुनेहरू हिजैदेखि आजसम्म भइरहेका छन् । यस्तो गणतन्त्रको भविष्य सुनिश्चित हुनसक्दैन । यो गणतन्त्रलाई आवाजविहीनहरूको, पहुँचविहीनहरूको र सोत साधनविहीनहरूको गणतन्त्रमा रूपान्तरण गर्न सक्नुपर्दछ । यदि त्यसो गर्न नसक्ने हो भने मुलुकलाई उग्र दक्षिणपन्थ वा उग्र वामपन्थको चक्रव्यूहमा पर्नबाट कसैले बचाउन सक्नेछैन ।

आजको गणतन्त्र दिवसबाटै कुलीन तन्त्रको कैदमा परेको यो गणतन्त्रलाई मुक्त गरेर सर्वसाधारणको गणतन्त्रमा रूपान्तरण गर्ने विषयको विमर्श प्रारम्भ गरौं । भन्नुपर्दैन, एउटा नागरिकको छोरा वा छोरी देशको प्रमुख हुनसक्ने अवसर दिने लोकतान्त्रिक गणतन्त्रभन्दा राम्रो शासन व्यवस्था अरु हुनसक्दैन । तर, यसलाई कैदबाट मुक्त गर्न सक्नुपर्दछ ।

(अधिवक्ता भट्टराई नेपाल बार एसोसिएसनका पूर्वउपाध्यक्ष हुन्)

संस्कार भन्ने शब्द प्राचीन कालदेखि आफ्नो वंश परम्परा र धर्मअनुसार चलि आएको चलन हो। संस्कारबाट नै संस्कृत भन्ने शब्द उत्पत्ति भएको मानिन्छ।

संस्कारको विषयमा वैज्ञानिक धारणा:

अग्नि उत्पत्ति सिद्धान्त अनुसार पश्चिमबाट पूर्वतिर भयानक आगोको डल्लो गुड्दै पूर्वतिर आइ त्यहिँबाट विच्छेदन वा त्यसबाट आगोको कण छुट्टे करौडौं तारा बने। गुडेर आएको चाप बढी भएर त्यसको कण छुटेर त्यसको ताप विच्छेदन भई अर्कोमा टाँसी त्यही क्रमबाट भई कहिले नष्ट नहुने भएको वा सूर्य ताराहरू कहिल्यै नष्ट नहुने भएको भनिन्छ। त्यसै आगोको डल्लोबाट छुटेर सूर्य बनेको र त्यसबाट छुटेर नौ गृह बनेको र हरेक ग्रहबाट छुटेर आ-आफ्नो चन्द्रमा बनेको र पृथ्वी सूर्य भन्दा दुई ग्रह पछाडि परेकोले ज्यादै तातो नभएर अन्य हावा (अक्सिजन, हाइड्रोजन, हिलियम, हरितकण आदि बाट पृथ्वीमा पानी सृष्टि भए पछि लाखौं वर्षपछि पानीमा एक कोषिय जीव सृष्टि क्रमशः विकास हुँदै बहुकोषिय जीव र त्यसैक्रमले उभयचर (पानी जमिनमा बस्ने) जस्तै भ्यागुतो, सर्प, कछुवा आदिको विकाससँगै आज भन्दा २० करोड वर्ष अगाडि मात्र मानवको रूपमा विकासको क्रम शुरु भई १० करोड देखि १ करोड वर्ष अगाडिसम्म भयानक जनावर, प्राणीको सृष्टी भएको जस्तै रेप्टाईल जाति पंक्षी, डाइनोसौरस, स्पाइनोसौरस, भिमकाय आदि सृष्टि भएको मानिन्छ। त्यो समयसम्म मानवको पुरा विकासक्रम शुरु भैसकेको भए पनि जंगली युगबाट जब एक दिन बनमा भयानक हुरीबतासबाट बासको एक आपसमा ठक्करबाट आगो निस्क्यो र जंगल डढेलो लागे त्यसमा मरेका जनावर मानवले खाँदा काँचो भन्दा बढी स्वाद पाए, बल्ल संस्कार परिवर्तन भई

संस्कार-१

त्यसपछि समूहमा बस्ने, समूहमा हिँड्ने, सिकारबाट पाएका आहारा खाने र मृत्यु भएका मानिस जमीनमा गाडेर त्यसमाथि ढुंगाको चाड लगाई राख्ने संस्कार हालसम्म मुस्ताङ अन्य पहाडी जिल्लामा यसु (वाइबल) र अन्य धर्ममा पाइन्छ। त्यो एक दिन भोकै बस्ने चलन थियो। एक करोड वर्ष अगाडि धुम्रकेटु लामपुच्छे ताराले पृथ्वीलाई थक्कर दिएपछि भयानक जनावरहरू डाइनोसौरस, भिककाय, स्पाइनोसौरस, डिप्लोडक्स जस्ता अन्य जनावर पुरेर मरे र पृथ्वीमा कुनै पहाड कुनै खाल्टो भई पृथ्वीको आकार गोलाईबाट सुन्तला आकार बनेको र पृथ्वी उथल पुथल भई नयाँ युग सुरु भएको भनी वैज्ञानिकहरूको धारणा छ। हुनत धार्मिक ग्रन्थमा जेसुकै बयान दिए पनि वैज्ञानिक आधारबाट सत्य असत्य छुट्याउन सक्नुपर्छ। हरेक विषयमा तर्कपूर्ण हुन्छ, जसबाट सत्य र असत्य छुट्याउन सकिन्छ। मानव समाजमा बस्न थालेपछि अत्यावश्यक खोजी गर्दै समाजबाट संस्कार, संस्कारबाट संस्कृतिको विकासक्रम सँगै सामाजिक चेतनाको विकास भयो। समाजमा बस्न थालेपछि समाजलाई न्यायदिन, हेरविचार गर्न नाइकीको आवश्यकता हुँदै राजा, त्यसै क्रमबाट जमिनदार सर्वहाराको संस्कार शुरु भयो। गरीब, धनी वर्ग संस्कारलाई भेल्दै अन्य समस्यालाई हटाउन गुठी संस्कार, पर्माप्रथा, मृत्युसंस्कार अन्य धर्म, ग्रन्थ, समाज, ठाउँअनुसार संस्कारको विकास भएको पाइन्छ।

मृत्यु संस्कार

मृत्यु संस्कार परम्परागत आ-आफ्नो धर्मअनुसार र ठाउँअनुसार फरक फरक पाइन्छ। तिब्बतको (ल्हासा) संस्कारमा कोही मरेपछि मरेका

लासका मासु गिद्धहरूलाई लासको टुक्राहरू गर्दै खुवाउने चलन छ। मलामीबाट फर्कदा गाईको पिसाबबाट चोख्याउने चलन पाइन्छ। पहाडका तामाङ जातिमा पनि मान्छे मरेपछि चिहानमा कसैको गाड्ने र पोल्ने र चोख्याउन गाइको पिसाबबाट चोख्याउने चलन छ। तिनीहरूको १३ दिनमा मासु, नून चोख्याउँदछ। लामाहरूको १३ औँ दिनमा लामो इन्द्रबाजा, डमरू, भ्याली, घण्टी बजाएर भए भरका नाताहरू बोलाइ भोज खुवाउने र चोख्याउने गर्दछ। त्यसपछि केही गर्नु नपर्ने चलन छ। नेवारहरू लास पोल्ने, नाताकुता नजिकका रोएर जाने फर्कदा नुहाएर आउने, आमालाई कान्छा छोरा र जेठाले बाबुलाई दाह संस्कार गरिन्छ। क्षेत्री, बाहुनहरूको जेठो छोराले नै दाहसंस्कार गरिन्छ। नेवारमा चार दिनमा ल्वचा आउने र छोरीबाट खाजा खुवाउने ज्वाइहरूलाई माइतबाट (चिपंठीके) भनेर ४ थरी खाना लिएर बेलुका खुवाउने चलन छ। ७ दिनमा (न्हेनमा) भात, रोटी, मासु, अन्य थरी खाना फलफूल रक्सी राखी न्हेनमा राख्दा कुकुरले जुन खाना पहिला खान्छ त्यही मृतकलाई मनपरेको धारणा छ र बेलुका 'पाखजा' राखी छोरी रोएर श्रीमानको घरमा जाने चलन छ र भोलिदेखि ३ दिनसम्म लुगा, अन्य कपडा ३ दिनसम्म धुने प्रचलन छ। दशौँ दिनमा कपाल काट्ने नुहाउने र आफ्नो निसानासम्म परिवारका महिलाहरू रोएर जाने र पीठोले चोख्याउने घरमा गाइको दुधले चोख्याउने चलन छ। १२ सौँ दिनमा घसु गर्ने नातागोता सबैलाई भोज खुवाउने होम गरेका इटा सबै दोबाटोमा फाल्ने प्याकी दैलोमा थोक्ने चलन छ। त्यसको भोली देखि जावा विगु भनेर हरेक हप्तामा ४३ दिनसम्म मृतकलाई दिने र

४५ दिनमा लत्या गर्ने भनेर महिलालाई तेल कपालमा राख्न लगाउने, भाँडाकुँडा, खाट, दस्ना, चाँदीको ढुना आदि दान दिने चलन छ। ६ महिनामा छाता, जुता, गाग्रो आदि दानदिने र भोज खुवाउने चलन छ। एक वर्षमा बर्खी फुकाउने आफन्तले लुगा, टोपी, फुकाइदिने र भोज गर्ने चलन छ। त्यस्तै अमेरिकनहरूमा मृत्यु भएका व्यक्तिले जिउँदो बेला बढी इच्छा गर्ने त्यो खाल्डो खनेर मृतकलाई पुरीदिने चलन छ। फलफूल भए फलफूले मृतकलाई खाल्डो खनी पुरी पछि माटोले पुरिदिने चलन छ। त्यस्तै हरेक वर्ग, संस्कार र ठाउँ अनुसार आ-आफ्नो मृत्यु संस्कार चलेको छ। कसैको नून राखेर पुरीदिने चलन छ।

विवाह संस्कार

विवाह संस्कारमा प्राचीनकालदेखि चलिआएकोमा जंगली युगमा आफ्नै परिवारभित्र बहिनीलाई दाइले दिदीलाई भाइले विवाह गर्थे। जब परिवारबाट समूह समूहमा बस्न थाले अनि एउटा परिवारबाट अर्को परिवारसँग गर्न थाले यस्तै क्रममा मानव विकास सोही क्रमदेखि विवाह संस्कार समय, ठाउँ र जाति अनुसार फरक फरक पाइन्छ। एकल विवाह, बहुपति विवाह, बहुपत्नी विवाह, बहिर्विवाह (गोत्र, धर्म, जाती भन्दा बाहिर गर्ने विवाह) अन्तर विवाह (जाति, गोत्र, धर्म समूह भित्र गर्ने) अधिमान्य विवाहमा (मामाचेली फूपचेली सँग गर्ने) यो तामाङ मगर जातीमा अहिले पनि पाइन्छ र देवर भाउजु विवाह मुस्लिम जातीमा पाइन्छ। परिविच्छे विवाह (केटाकेटी एउटै कोठामा राखी पछि विवाह गर्ने) हरण विवाह, परीक्षण विवाह प्राचिन समयमा बढी पाइन्छ। केही वर्ष अगाडिसम्म पहाडतिर क्रय विवाह

मूल्य चुनाउन गरिन्छ र सेवा विवाह केटीले केटाको घरमा सेवा गरेबापत पैसा दिनुको सट्टा विवाह गर्ने चलन छ। विनिमय विवाह वा साटो विवाह आफ्नो केटी अरु परिवारलाई दिएर त्यो परिवारको केटी आफ्नो परिवारलाई विवाह गर्ने चलन पनि पाइन्छ। सह-पलायन विवाह केटाकेटी भागेर हिँडेपछि आफन्तले फर्काएर विवाह गराउने चलन पनि पाइन्छ। दूध विवाह केटी केटाको घरमा काम सघाई दिएर केटाको परिवारले बूहारीको रुपमा स्वीकार गरेपछि विवाह गराउने चलन पनि पाइन्छ। दत्तक विवाह केटीको परिवारले केटालाई धर्मपुत्र बनाइ पछि आफ्नो छोरी विवाह गराउने चलन पनि पाइन्छ र विधुवा र विधुर विवाह हाल व्यापक रुपमा विवाह गर्ने चलन छ। अनुलोम विवाह उच्च वर्गको केटाले तल्लो वर्गका जातीका केटीसँग गर्ने र प्रतिलोम विवाह उच्च वर्ग र जाती केटीले तल्लो वर्ग र जाती केटासँग विवाह गर्ने चलन पनि पाइन्छ। बालविवाह आजभोलि कम मात्र पाइन्छ। ब्रह्म विवाह केटीको बुबाले चरित्रदान, विद्वान छानी आभुषणले श्रृंगार गरी आफ्नो छोरी दिने पहिले समाजमा धनी वर्गले गर्दथे हाल कतै कतै पाइन्छ। दैवविवाह आफ्नो घरमा धर्म यज्ञ गरेर दानको रुपमा पुरोहितलाई आफ्नो छोरी दिने सत्य युगदेखि द्वापर युगसम्म बढी पाइन्थ्यो। आर्ष विवाह धार्मिक विधिअनुसार एकजोर गाइगोरु केटीको साथमा पठाउने चलन पनि पहाडतिर अहिले पनि पाइन्छ। प्रजापत्य विवाह केटीको हजुरबाले धर्म र कर्तव्यअनुसार जीवन निर्वाह गर भनि आर्शिवाद दिएर कन्यादान दिने चलन धेरै पाइन्छ। आसुर विवाह केटीको परिवारलाई यथासक्य धन प्रदान गरी

- इन्द्र बहादुर महर्जन

स्वच्छन्दता पूर्वक विवाह गर्ने चलन पाइन्छ। गान्दर्व विवाह केटीको इच्छाअनुसार दुवैले निश्चय गरेर एक अर्कोले गमन गरी विवाह गर्ने चलन छ। राक्षस विवाह प्राचिन समयमा बढी पाइन्छ। युद्धमा कन्या पक्षको नातेदारहरूलाई मारेर रोइरहेकी केटीलाई बलपूर्वक हरण गरेर लगि विवाह गर्ने चलन थियो। पैशाच विवाह कन्यालाई बेहोस बनाइ सहवास गरी विवाह गर्ने चलन आदिम समयमा बढी पाइन्थ्यो र अहिले पनि कसै कसैले गर्छन्। प्रेम विवाह आजभोलि केटा र केटीको परिवारले लमी मार्फत् सम्झौता गरी विवाह गर्ने बढी पाइन्छ। आजकाल दर्ता विवाह बढी पाइन्छ। केटा र केटी अदालत वा सम्बन्धित निकायमा गई दर्ता विवाह गर्ने चलन बढी पाइन्छ। विदेशी नक्कल गरी हाल नेपालमा पनि समलिंग विवाह गर्ने चलन भएको छ। केटी केटीसँग र केटा केटासँग विवाह गर्ने चलन विदेशी नक्कल हो। यसरी विवाह संस्कारको जाति, स्थान, समय अनुसार वैवाहिक संस्कारको क्रमिक विकास भएको पाइन्छ। भारतको गोराली जाति र कतै देशमा केटीले केटालाई विवाह गरी केटीको घरमा लग्ने चलन छ। यो पितृसत्तात्मक नभई मातृसत्तात्मक संस्कृतिमा पाइन्छ। यसरी समाजशास्त्री र मानवशास्त्रीहरूले अनुसन्धान गरी वैवाहिक संस्कारको उल्लेख गरेको पाइन्छ।

कीर्तिपुरमा खानेपानी समस्या अवस्था र समाधानबारे कीर्तिपुर शाखाका प्रमुख ई. नारायण कर्ण

म यस कीर्तिपुर शाखामा आएको २ महिनामा प्रवेश गरेको छ। आउनु पूर्व २१ दिनमा एक पटक मात्र पानी आउँथ्यो। पानी खान नपाएपछि जनतामा आक्रोस बढ्नु स्वभाविक छ। कीर्तिपुरका जनतालाई धन्यवाद दिन चाहन्छु। किनकि यति शालिन र सहनशील हुनुहुन्छ। वहाँहरूको डिमाण्ड के छ भने, 'अहिले खडेरी छ, पानी कम छ, भूकम्पले मुहान सुकेको छ। कमसेकम हप्ताको एक दिन समानुपातिक ढंगले पानी पठाइदिनोस्।' मैले ती कुराहरू सुनिसकेपछि भैरहेको मूल मुहानमा गई मैले हेरे र समस्या समाधान गर्न मैले जाखामा पानी हाल्न इन्टरकनेक्शन गरेका छौं। रिटिड प्रभावकारी गरेका छौं। सबै ठाउँमा पानी पठाउन। पाइप लाइनका धेरै ठाउँमा लिकेज छन्। त्यसलाई कन्ट्रोल गर्न आवश्यक थानी लिकेज कम गर्नु भनेको स्रोत बढाउनु हो। त्यसको लागि जाखामा भल्भ व्यवस्थापन

गरेका छौं।

म आउँदा २ वटा डगवेल व्यवस्थापन गरी १ लाख पानी थप गरेका थियौं। नगरपालिकाले बनाइदिएको २ लाख लिटरको ट्याङ्कीमा पानी हालेर निरन्तर सेटल्मेन्ट साढे चार घन्टा पानी त्यहाँबाट वितरण गर्न थालेका छौं।

पम्पबाट भ्यापप भ्यापप अवरोध हुने भएकोले के गन्यो भनेर गुनासो आउन थालेको छ।

तत्काल गर्न सक्ने समाधान लिकेज नियन्त्रणमा प्रभावकारी काम नभएपछि चुहावत नियन्त्रण छुट्टै एकाई गठन गरी तपाईंले गरेका गुनासोलाई ४८ घन्टाभित्र पुरा गरिनेछ। त्यो कार्य जेठ १५ गते देखि सुरु हुनेछ।

विज्ञ टोलीले दूधपोखरी मुहानमा उत्पादन बढाउन के गर्न सकिन्छ रायसुभाव अनुसार काम गर्नेछ। मुहान स्वच्छ र पहिला ८" मा पुरा आउने पानी एक इन्च मात्र आउने गरेको छ।

विज्ञको सल्लाह अनुसार उत्पादन वृद्धि गर्ने कार्य थाल्ने छ।

कीर्तिपुरमा अहिले ५ एमएल अर्थात् ५० लाख लिटर पानी आवश्यक छ। अहिले २ एमएल अर्थात् २० लाख पानी उत्पादन हुन्छ। ३ एमएल अर्थात् ३० लाख लिटर अभाव छ। दूधपोखरी मुहान सफा भएन भन्नुभएछ। आजको दिनबाट १० दिनमा जेष्ठ १७ गतेभित्रमा मंगाल सफा गरिनेछ।

यो आर्थिक वर्ष सम्पन्न हुने बित्तिकै २ वटा डगवेल थप बनाउने छ। त्यसको लागि जग्गा उपलब्ध गरिदिनुपर्दछ।

जाखामा पानी भर्ने योजना छ। आजको १५ दिनभित्र उत्पादन क्यालकुलेशन परीक्षण गरी ७ दिनमा पठाएको पानीमा घटाई थप राहत महसुस गराउने छ।

मध्यकालीन समाधान

दीप ट्युबवेल बनाउने प्रस्ताव गइसकेको छ। ३/४ स्थानमा मा ट्युबवेलको रिजल्ट

हेरी थप कहा राख्न सकिन्छ अनुसन्धान गरी अगाडि बढाइने छ।

गामचा, भुलपोखरी, ट्याङ्गलाफाँट, नेपालभाषामा दीप ट्युबवेल गरेर पनि राम्रो रिजल्ट दिएको छैन।

ट्युबवेल राख्दैमा पानी आउदैन, सबै समाधान हुन्छ भनेर नठान्नुहोला। पहिलेका रेकर्डले त्यस्तै देखाएको छ।

सुन्दरीघाटको सम्बन्धमा

अहिले पनि पानी त्यतिकै छ तर त्यहाँको पानी जनताले खान मानेन र चाहेका छैनन्। त्यो पानी बन्द गन्यो। भविष्यमा केन्द्रीय कार्यालय र ERS शाखा २ वटा निकाय मिलेर अपडेट गर्ने फिल्टर ट्रिटमेन्ट हेरेरमात्र पिउन योग्य छ भन्न सकिन्छ। अहिलेको अवस्थामा त्यो पानी सप्लाई गर्न मिल्दैन।

गैर जडानबारे

हाम्रो निर्देशिका विपरीत गरेको सबै काम गैर हुन्छ। पैसा तिरेन भने राजस्व नबुझाई पानी

खाएको छ भन्ने अर्थलाग्छ। सार्वजनिक धारामा अर्थ मन्त्रालयले यति सार्वजनिक धाराको भनेर पैसा दिने गर्दछ। अहिलेको यो अवस्थामा यो संस्था आफै कमाउ आफै खाउ भन्ने अवस्थामा छ। भन्नै पर्ने कुरा के छ भने, 'जति सकिन्छ त्यति छिटो पैसा तिर्न आउनुस्।' किनभने गत वर्ष ९३ लाख संचालन घाटा थियो भने अहिले ४७ लाख घाटामा छ। त्यसैले उपभोक्तासँग सहकार्य गर्नुपर्ने म देख्छु।

गैर जडान गरेकालाई सूचना जारी पनि गरेका छौं। हामीले लिगल बनाइदिनेछौं भनेर १५ दिनको म्याद दिएका थियौं। कोही आएन जनताको तर्फबाट छैनौं भनेर बुझ्नुपर्थ्यो। अब हाम्रो तर्फबाट केही डिप्टर्व नहुने गरी कार्य गर्नेछौं।

खेर गएको पानी सवालमा दूधपोखरीमा ५ वटा धारा खेर गएकोमा सिफ्टममा ल्याउनलाई धेरै प्रयत्न गरियो। सिचाई, धारा नभएकाकालाई सार्वजनिक धारा

लुगा धुन प्रयोग गरिन्थ्यो भने रातको पानी के गर्छौं भन्ने सवालमा त्यहाँका स्थानीय जनताको आफ्नै योजना छ। त्यो पानी लग्ने हो भने नपा, त्यहाँको नागरिक सरोकार, राजनैतिक दलसँग समन्वय गरेर जानुपर्ने आवश्यक छ।

(जेठ ७ गते हिलसाइड होटल कीर्तिपुरमा भएको विचार गोष्ठीमा व्यक्त विचार -सं)

‘चीनबारे हाम्रो विचार’ ले दिएको सन्देश

सुरेन्द्रराज

चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी स्थापना भएको ९५ वर्ष पुग्यो । चिनियाँ क्रान्ति सफल भई आधुनिक समाजवादी चीन स्थापना भएको ६६ वर्ष नाघिसक्यो ।

अध्यक्ष का. माओ त्सेतुङको देहावसान भएको चार दशक भयो ।

जनवादी गणतन्त्र चीन र नेपालबीच दौत्यसम्बन्ध स्थापनाको ६० वर्ष पूरा भयो ।

सोभियत कम्युनिष्ट पार्टी र चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीबीच ७० को दशकमा लामो सैद्धान्तिक छलफल, विवाद र मतभेद चर्केको स्मरणीय छ । सोभियत समाजवादले अस्थायी हार बेहोऱ्यो र विश्व कम्युनिष्ट आन्दोलनले ठूलो क्षति भोग्यो ।

हिजोको सोभियत समाजवाद र सोभियत कम्युनिष्ट पार्टी आज छैनन् । तर चीन र चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी नयाँ-नयाँ सफलता हासिल गर्दै विश्व मानवजातिकै निम्ति योगदान पुऱ्याउने चिनियाँ सपनासहित क्रमशः अगाडि बढ्दै छ । चीन आज विश्वको दोस्रो अर्थतन्त्रको रूपमा प्रस्तुत छ भने अबको एक दशक अगावै पहिलो अर्थतन्त्र बन्ने तयारी गर्दैछ । त्यसबाट रोकन सँरा अमेरिका अनेकौं षड्यन्त्र र युद्धको रचना गर्दैछ, चीनलाई चारैतिरबाट घेर्दैछ र एसियामा युद्ध भड्काउने, उत्तेजना फैलाउने कार्य गर्दैछ । अर्को छिमेकी देश भारत फासीवादको बाटो रोज्दैछ र सँरा अमेरिकी साम्राज्यवाद उक्साहटमा फल्दैछ ।

विश्व र एसियाको यो संवेदनशील परिस्थितिबीच हामी छौं । विश्व राजनीतिको यो मोडमा

चीन, चिकपा र चिनियाँ समाजवादबारे सही जानकारी, ऐतिहासिक नालीबेलीबारे अवगत हुनु समय-सान्दर्भिक हुनेछ । त्यही सिलसिलामा नेपाली पाठकहरूको निम्ति ‘चीनबारे हाम्रो विचार’ प्रस्तुत भएको बुझ्न कठिन छैन ।

हामीलाई ज्ञात छ, तत्कालीन सोभियत संघ र जनवादी गणतन्त्र चीनलाई हेर्ने दृष्टिकोणलाई लिएर नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलनमा पनि ठूलो विवाद, मतभिन्नता तथा विभाजन देखापऱ्यो ।

दुवै देशलाई अन्ध-समर्थन या अन्ध-विश्वास गर्ने रोग नेपालको बामपन्थी आन्दोलनमा देखापऱ्यो ।

ती दुवै अतिवाद या खोटपूर्ण विचारबाट जोगाउँदै तर्क, विचार र सिद्धान्तको आधारमा यथार्थको धरातलमा उभेर चीन, चिकपा र का.माओ त्सेतुङबारे वास्तविकता उजागर गर्ने र नेपाली जनतामाझ सही जानकारी सम्प्रेषण गर्ने कठिन जिम्मेवारी नेमकिपाले आजभन्दा ३५ वर्ष अगाडि वहन गर्‍यो । त्यसैको एउटा अकाट्य प्रमाण हो- चीनबारे हाम्रो विचार ।

नेमकिपाको स्थापना सिद्धान्त तथा विचारको राजनीति अगाडि बढाउन, कम्युनिष्ट आन्दोलनलाई अनेकौं विराम र दुर्घटनाबाट जोगाउँदै आमूल परिवर्तनको निम्ति क्रान्तिकारी भावना फैलाउने हेतुले भएको हो ।

नेमकिपा आफू कुनै शक्ति राष्ट्रको गोटी कहिल्यै बनेन र बन्दैन र गोटी बन्ने राजनीतिक दल या नेतृत्वलाई उदाङ्ग्याउन पनि पछि हट्दैन । त्यो उदाङ्ग्याई सैद्धान्तिक स्पष्टताको निम्ति र अनेक खालका भ्रमहरू चिर्नको

निम्ति अनिवार्य हुन्छ ।

आजभन्दा ३५-४० वर्ष अगाडि चीनको विरोध र चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीलाई अनेक गाली गरी पूँजीपति वर्गको सेवा गर्ने, साम्राज्यवादको पृष्ठपोषण गर्ने र कम्युनिष्ट आन्दोलनको बदनाम गर्ने काम त्यतिखेरको चौम र मसालले गर्‍यो । बिडम्बना ती नै व्यक्ति या पार्टी अहिले आफूलाई माओवादी भन्न रुचाउँछन् ।

समयक्रम र परिणामले आज के बताउँदै छ भने तिनीहरूले हिजो त्यसरी चीनलाई गाली गर्नुको पछाडि अरु कुनै अर्कै विदेशी शक्ति या बुद्धि लुकेको थियो । हिजोको त्यो सिधा-सिधा गालीले काम नगरेपछि या नेमकिपाले त्यसको समयमै पुस्तक प्रकाशन, वहस, छलफलको माध्यमबाट वैचारिक खण्डन गरेपछि विदेशीकै बुद्धिमा या बुई चढेर आफूलाई कतर माओवादीको रूपमा प्रस्तुत गरी माओ त्सेतुङको थप बदनाम गर्ने र चीनलाई अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा र नेपालमै पनि अप्ठ्यारो पार्ने काम तथाकथित जनयुद्धबाट भएको अब प्रस्ट भइसकेको छ ।

तथाकथित माओवाद र जनयुद्धको पनि सैद्धान्तिक चिरफार भएको भारतीय एकाधिकार पूँजीको टोइन हर्स को रूपमा विश्लेषण गरिएको र माओवादी जनयुद्ध भारतीय एकाधिकार पूँजीको स्वार्थपूर्तिको निम्ति रचिएकोबारे संवेदनशील नेपाली जनता अब त्यति अनभिज्ञ छैनन् । नेमकिपाले अगाडि बढाएको वैचारिक संघर्षको यो परिणति हो ।

समाजवाद, समाजवादी

देश तथा व्यवस्थाका उज्याला पक्षको प्रचार-प्रसार गर्नुलाई नेमकिपाले आफ्नो अन्तर्राष्ट्रिय कर्तव्यको रूपमा लिएको आज जगजाहेर भइसकेको छ । कसैको समर्थन या विरोध सिद्धान्त, विचार र व्यवहारको आधारमा गर्ने नेमकिपाको परम्परा हो । त्यसैको एउटा ज्वलन्त उदाहरण हो-यो पुस्तक ।

हिजोको विरोधको निम्ति आज प्रायश्चित गर्नुपरेको र समर्थनको निम्ति नाक खुम्च्याउनु परेको कुनै पनि घटना-परिघटना नेमकिपाको ४२ वर्षको इतिहासमा पाइँदैन । आजभन्दा ३०-३५ वर्ष अगाडि बोलेका-लेखेका कुरा आज पनि त्यतिकै सान्दर्भिक छन्, समिचीन बन्नु र पुनः सार्वजनिक वहस, छलफल अगाडि बढाउनु कमसेकम नेपालको राजनीतिक दबुमा बिरलै सुनिने या पाइने घटना हो । ‘चीनबारे हाम्रो विचार’ लाई त्यही प्रकाशमा हेर्न आवश्यक छ ।

स्थापना कालदेखि नेमकिपाले देखाएको सैद्धान्तिक परिपक्वता र राजनैतिक सुभबुझको एक अर्को बलियो आधार या दसी यो पुस्तक हो भन्दा अतिथुक्ति नहोला ।

विशेषगरी नयाँ पुस्ताको निम्ति यो गौरवको विषय हो । त्यो गौरवशाली परम्परालाई थप गर्विलो बनाउँदै लानु हामी सबैको जिम्मेवारी हो ।

विदेशी मित्र पार्टीका अनुभव, सफलता-असफलता, विरामबाट सिक्नु, विभिन्न देशका राजनीतिक आरोह-अवरोहबारे जानकारी राख्नु र त्यसैको आधारमा

स्वदेशको राजनीतिक आन्दोलनलाई गति प्रदान गर्दै नयाँ उचाइमा पुऱ्याउन संघर्षरत रहनु उच्च राजनीतिक संस्कृति हो र त्यसैले परिपक्वता भल्काउँछ । नेमकिपाले यो कर्तव्य पूरा गर्दै आइरहेको छ । त्यसैगरी विदेशी मित्र पार्टीलाई हिलो छाप्ने तथा अराजनैतिक हमला कसैले गर्दछ र जनपक्षीय व्यवस्था,

साम्राज्यवादविरोधी देशहरूविरुद्ध कुनै पनि प्रकारको आक्रमण हुन्छ भने ती मित्र पार्टी या देशको पक्ष लिनु र त्यस्ता हमलाकारीको विरुद्ध संघर्ष गर्नु हरेक सच्चा कम्युनिष्ट तथा अन्तर्राष्ट्रवादीको कर्तव्य हो । ‘चीनबारे हाम्रो विचार’ हिजो प्रकाशन गरेर र आज फेरि प्रकाशन गरेर नेमकिपाले समयको आवश्यकता परिपूर्ति गर्न खोजेको प्रस्ट हुन्छ ।

नेमकिपा आफ्ना कार्यकर्ता तथा न्यायप्रेमी जनतालाई अन्तर्राष्ट्रिय अनुभवबाट शिक्षित बनाउन सक्रिय छ । यस कार्यमा अग्रता हासिल गरिरहेको छ । यसमा दुईमत छैन । नेमकिपा र आबद्ध संगठनका प्रकाशनले त्यही बताउँछ ।

नेपाल र जनवादी गणतन्त्र चीनसँगको कूटनैतिक सम्बन्धको ६० वर्षको अवसरमा प्रकाशित यो पुस्तक ‘चीनबारे हाम्रो विचार’ ले चीन, चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टी, अध्यक्ष माओ त्सेतुङ र माओ त्सेतुङ विचारधाराबारे थप प्रस्ट हुन सहयोग पुऱ्याउनेछ । त्यसैगरी चिनियाँ क्रान्ति सफलतापश्चात्का कठिनतम चरणहरू र समाजवादका प्रारम्भिक उपलब्धी तथा प्रयोगहरू, चिकपाले गरेका सैद्धान्तिक संघर्षहरू, पूँजीवादी विचारविरुद्ध चालिएका कठोर

पाइलाहरू, समाजवादी व्यवस्थाको चरित्रहरूबारे बुझ्न यो पुस्तक एउटा अनिवार्य सन्दर्भ-सामग्री बन्ने पक्का छ । समाजवाद प्राप्त गर्न जति कठिन हुन्छ त्योभन्दा समाजवादको रक्षा तथा विकास भन कठिन हुन्छ भन्ने भनाइको थप पुष्टि यो पुस्तकले गर्छ । चिनियाँ समाजवादको जग के-कसरी राखियो र त्यसका चरणहरू के-कस्ता थिए र आधुनिक चीन आजको स्थितिसम्म पुग्न के-कस्ता नालीबेली पार गर्दै अगाडि बढ्यो भन्ने जानकारी प्राप्त गर्न पनि यो पुस्तकले पृष्ठभूमिको एउट भलक प्रस्तुत गर्दछ ।

नेपाल-चीन दौत्य सम्बन्धको ६ दशकको अवसरमा थप साहित्य प्रकाशनको अपेक्षा गर्नु स्वाभाविक छ ।

जनपक्षीय प्रकाशन स्वयम् जनसेवाको उच्च कोटीको कार्य हो, त्यसको चर्चा-परिचर्चा र प्रवर्द्धनले साहित्यले प्राण प्राप्त गर्दछ र साहित्य कामदार वर्गको निम्ति औषधि साबित हुन्छ । अझ अन्तर्राष्ट्रिय विषयवस्तुमा लेखिएका साहित्यलाई समाजका तल्लो वर्गसामु सरलीकृत बनाउनु र बोधगम्य बनाउनु साहित्यको महत्ता बढाउनु हो र त्यसो गर्दा त्यो साहित्यले जनतको हृदय-हृदयमा ऊर्जाको स्रोतको रूपमा प्रवेश पाउँछ । जनताको साहित्यलाई मौनतामा मार्नु, दराजहरूमा कैद गर्नु, प्रदर्शनीको वस्तु बनाउनु एक प्रकारको अपराध हो, प्रतिक्रियावादी कर्म हो । चेतनशील जो-कोही त्यो कर्मबाट टाढा रहन आवश्यक छ । त्यही सन्देशसहित आयोजित यो परिचर्चा कार्यक्रमको निम्ति नेक्राविसंघप्रति कृतज्ञता ।

Date : June 4, 2016

**Venue : Kirtipur Futsal
Nagaun, Kirtipur
Time : 10:00 to 5 pm**

Organizer

Supported by

Nepal Ice
Natura
Presents
**1st KVS U-19 Futsal
Tournament**

Entry : Free

Winner Prize: Rs.10000/-

साहित्य स्तम्भ

कविता

- आयुष यादव
लेवोरेटरी उमावि, कक्षा ६(क)

मेरो कर्तव्य

कर्तव्यले नै मान्छेलाई असल बनाउँछ,
कर्तव्यले नै मान्छेलाई सफल बनाउँछ ।
कर्तव्यले मान्छेलाई अधिकार दिलाउँछ,
कर्तव्य नभएको मान्छे बाँदर कहलाउँछ ॥

निस्वार्थ भावनालाई जन्म दिई,

लागछु म ताराभै चम्कन ।

आमा, बुबा र गुरुको इज्जत राखी,

लागछु म देश बनाउन ॥

अरनिको र भृकुटीको सम्भना गरी,

लागछु म महान् व्यक्ति बन्न

खोला, नाला र पहाडको व्याख्या गर्दै,

लागछु म नेपालको सुन्दरता बढाउन ॥

अँध्यारो कुनामा उज्यालो ज्योति बाली,

लागछु म शान्तिको दिप जलाउन ।

विकृति र विसंगति हटाई,

लागछु म चेतना फैलाउन ॥

म नेपाली हाम्रो नेपाल भनी विश्वलाई बताउँछु,

सगरमाथाको काख र बुद्धको देश भनी विश्वलाई चिनाउँछु ॥

कीर्तिपुर.....

अपवाद नहोला तर स्वीकृति बेगर
मिल्दैन ।

भोलि त्यो पानी चालू
भएको पाइपलाइनमा अवरोध भई
पानी वितरणमा बाधा पुग्यो भने
के गर्ने ? समस्या त्यहाँ आउने
देखिन्छ । खानेपानी लाइन
जमिनमुनी छ । डिबिसी गरेर
धलाई गरियो भने अझ गान्छो
हुनेछ त्यसैले पाइप बिच्छ्याउने
खानेपानी संस्थान केयूकेएल र
भवन निर्माण स्वीकृति दिने कीर्तिपुर
नगरपालिकाले यसबारे तत्काल
सोच्नुपर्ने जरुरी छ । दूधपोखरी-
भाजंगल सिधा पाइपलाइन (
दुवाङ्गल) बाटोको नजिरलाई पनि
आँखा लगाउने हो कि ?

आगामी.....

अर्थमन्त्री पौडेलले
आगामी आ.व.को लागि अनुमान
गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोतमध्ये
राजस्वबाट रु. पाँच खर्ब ६५
अर्ब ८९ करोड ६५ लाख, साँवा
फिर्ता प्राप्तबाट रु. ११ अर्ब र
वैदेशिक अनुदानबाट रु. एक खर्ब
१० अर्ब ८९ करोड ११ हजार
व्यहोर्दा रु. तीन खर्ब ६६ अर्ब
१२ करोड ८४ लाख ४३ हजार
न्यून हुने बताउनुभयो ।

सो न्यून पूर्ति गर्न
वैदेशिक ऋणबाट रु. एक खर्ब
९५ अर्ब ७१ करोड ५७ लाख
३७ हजार जुटाइने उहाँले उल्लेख
गर्नुभयो ।

त्यसैगरी राजस्व
परिचालन र वैदेशिक सहायता
परिचालन गर्दा खुद रु. एक खर्ब
७० अर्ब ४१ करोड २७ लाख ६
हजार न्यून हुनेछ । यो न्यूनता
पूर्ति गर्न रु. एक खर्ब ११ अर्ब

आन्तरिक ऋणबाट र ५९ अर्ब
४१ करोड २७ लाख ६ हजार
चालू आ.व.को नगद मौज्दातबाट
व्यहोर्ने अर्थमन्त्रीले पौडेलले स्पष्ट
गर्नुभयो ।

आर्थिक विधेयक प्रस्तुत

व्यवस्थापिका-संसदको
शनिबारको दोस्रो बैठकमा
अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलले
आर्थिक वर्ष २०७३/७४ को
राजस्व र आय व्ययको वार्षिक
अनुमान (बजेट) को प्रति टेबुल
गर्नुभयो ।

उहाँले यसअघि
संसदको शनिबारको पहिलो
बैठकमा आ.व.को बजेट प्रस्तुत
गर्नुभएको थियो । उहाँले कर
राजस्व संकलन तथा व्यवस्थापन
गर्न सदनमा आर्थिक विधेयक-
२०७३ प्रस्तुत गर्नुभयो ।

संसदको आगामी बैठक
जेठ १७ गते सोमबार ११ बजे
बस्नेछ । बजेटमाथिको छलफलमा
भाग जेठ १७, १८ र १९ गतेको
दिन तोकिएको छ ।

उक्त छलफलमाथि
उठेका प्रश्नको जवाफ दिन ३०
गतेको दिन तोकिएको बैठकमा
सभामुख ओनसरी घर्तीले जानकारी
दिनुभयो ।

बजेट.....

को बजेटको प्राथमिकता के हो
स्पष्ट छैन, भएको पैसा र योजना
बाँड्ने ठूलो कुरा होइन ।

विदेशी ऋण या
परनिर्भर बजेटले देश विकास
सम्भव नहुने विचार राख्दै अध्यक्ष
रोहितले देशको समुचित विकासमा
बजेट केन्द्रित नभएको बताउनु
भयो ।

उहाँले भन्नुभयो, हाम्रो

पूँजीले नेपालीलाई भन्दा विदेशी
(भारत) लाई फाइदा गर्ने योजना
बनाउने होइन । उद्योगधन्दा र
सरकारी संस्थानहरू निजीकरण गर्ने
काम सही होइन ।

दीर्घकालीन सोच राखेर
योजना नल्याएकोमा बजेटप्रति
असन्तुष्ट जनाउँदै अध्यक्ष रोहितले
बजेट विकासमुखीभन्दा पनि
स्थानीय निकायको चुनावको निम्ति
हल्लामात्र हो कि भनी आशंका
व्यक्त गर्नुभयो । देशलाई
आत्मनिर्भर बनाउन अत्यन्त
बहुमत जनताको हितमा
उद्योगधन्दा खोलेर रोजगारीको
अवसर दिनुपर्ने औल्याउँदै उहाँले
भन्नुभयो, 'निर्वाचन नहुँदा
विकासको काम धेरै पछि परेको
छ, काम नपाएरै युवा-विद्यार्थीहरू
विदेशिएका छन्, सरकारले बाध्य
पारेर विदेश जाने बाटो खोल्ने
काम गरेको छ ।

स्थानीय निकायलाई
स्वायत्तता र विकेन्द्रीकरणमा जोड
दिएको भए संघीयताको कुरा त्यति
नउठ्ने उल्लेख गर्दै अध्यक्ष रोहितले
संघीयता नै विकासको मार्ग होइन,
संघ राज्य नभएको देशमा पनि
विकास भइरहेको छ, मुख्य सवाल
नेतृत्वको इच्छाशक्ति हो भन्नु
भयो ।

अपराधी र
गुण्डागर्दीहरूलाई छाडेर या संरक्षण
गरेर र भ्रष्टाचारीहरू पालेर देश
कहिल्यै समृद्ध नबन्ने धारणा राख्दै
उहाँले बजेटमा कम्युनिष्टको गन्ध
छैन भन्नुभयो ।

भागवण्डाको राजनीति
गर्ने दल कसरी प्रमुख प्रतिपक्षी
हुन्छ भन्ने प्रतिप्रश्न गर्दै अध्यक्ष
रोहितले नेकाले पनि
इमानदारीपूर्वक प्रमुख प्रतिपक्षीको

भूमिका निर्वाह नगरेको
बताउनुभयो ।

उपभोग्य वस्तुमा
मूल्यवृद्धि बढ्ने बजेटले जनतामा
थप दुःख हुने उहाँको विचार हो ।

नगरपालिकाको.....

पाँच वर्षभित्र काठमाडौँ
उपत्यकामा एक लाख रोपनी
क्षेत्रफलको स्याटलाइट सहर निर्माण
गर्न जग्गा विकासका लागि भू-
उपयोग योजना तयार गरिने
वक्तव्यमा उल्लेख गरिएको छ ।

काठमाडौँ बाहिरी
चक्रपथको निर्माणका लागि
आवश्यक तयारीसँगै काठमाडौँ
उपत्यकामा मेट्रो रेलमार्गको विस्तृत
परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी
निर्माणका लागि स्रोतको व्यवस्थापन
गरिने उल्लेख छ । सबै
नगरपालिकामा सार्वजनिक निजी
सहभागिताका आधारमा क्रमशः
सौर्य सडक बत्ती जडान गरिने
उल्लेख छ । सडक निर्माण भएका
काठमाडौँ उपत्यकाका नदी
किनारमा सडक निर्माण र विस्तार
गरिनेछ ।

शिक्षा.....

प्रक्रियाबाट नियुक्त अस्थायी
शिक्षकमाथि २०६१ साउन अघि
र पछिको लागि फरक परक
प्रक्रियाबाट स्थायी गर्ने व्यवस्था
गरिएको छ, जुन विभेदपूर्ण छ ।
२०६१ पछिका ५१ प्रतिशत अस्थायी
शिक्षकहरू परीक्षामा उत्तीर्ण भए
पनि मेरिटमा नपरी रोजीरोटी गुम्ने
निश्चित छ । सो विधेयकमा सम्पूर्ण
अस्थायी शिक्षकलाई एउटै प्रक्रियाबाट
स्थायी गर्न थप संशोधनका लागि
सरकार र सदनसमक्ष जोडदार माग
गर्दछौँ ।

TURNERS PATHSHALA

WE HAVE :

Child friendly environment

Montessori based lab

Calorie analyzed food

Health Checkups

Trained staffs & facilitators

Hurry up for Admission!!!

LIMITED SEATS AVAILABLE!!!

Day Care
Play Group &
Nursery

Phone no. : 01-4331574

Email : turners.pathshala@gmail.com

Kirtipur-17, Bahirigaun

कीर्तिपुर व्याडमिन्टन क्लबको प्रथम साधारण सभा सम्पन्न

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर व्याडमिन्टन क्लबको प्रथम साधारणसभा शनिबार त्रिविस्थित विद्यार्थी क्लवमा सम्पन्न भयो ।

प्रमुख अतिथि कालिन्चोक भगवती गण चोभार सशस्त्र प्रहरीका एसपी दुर्गा प्रसाद भट्टराईले पानसमा दीप प्रज्ज्वलन गरी उद्घाटन गर्नुभयो ।

त्यसक्रममा वहाँले खेलकुद मानवीय जीवनको लाभ अनिवार्य छ । स्वस्थ शरीर स्वस्थ जीवन हुन्छ भने अनुशासन र मित्रता खेलकुद कार्यक्रमले दिनेछ भन्नुभयो । वहाँले नयाँ नेतृत्वले नयाँ-नयाँ कार्यक्रम गर्दै खेलकुदको विकासमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नुहुने छ भन्दै साधारण सभा सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्नुभयो ।

व्याडमिन्टन क्लवका अध्यक्ष दुर्कमान महर्जनले सभापतित्व आसनबाट बोल्दै कीर्तिपुरमा व्याडमिन्टन खेलको विकासको लागि निरन्तर प्रयास गर्दै २०७२ मा विधिवत दर्ता गरी संगठित भएका छौं । मेरो कार्यकालमा विभिन्न व्याडमिन्टन खेलमा क्लवको तर्फबाट धेरै सहयोग दिइँदै आइरहेको छु भन्नुभयो ।

क्लवको दीर्घ काल सम्म जीवित पार्न, पटकपटक सहयोग संकलन गर्ने भ्रमेलालाई कम गर्न अक्षय कोष स्थापनाको लागि वार्षिक १२ हजार सहयोग गर्ने घोषणा गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा क्लवका उपाध्यक्ष राजु महर्जन, सचिव ईश्वरमुनी बज्राचार्यले पनि बोल्नुभएको थियो ।

त्यही सभाबाट क्लवको नयाँ पदाधिकारीलाई सर्व सम्मतिबाट निर्वाचित गरिएको थियो ।

जसमा अध्यक्ष राजु महर्जन, उपाध्यक्ष ईश्वरमुनी बज्राचार्य, सचिव सुरज मालाकार, कोषाध्यक्ष चन्दन महर्जन र सदस्यहरुमा जितलाल महर्जन, नारायण महर्जन, दयाराम डंगोल, रमेश श्रेष्ठ, नविन महर्जन, सुरेश बज्राचार्य, राजमान महर्जन,

मीमकुमार महर्जन, राजेन्द्र श्रेष्ठ रहेका छन् ।

तयसँगै राजु महर्जन, प्रा.डा. रामकृष्ण महर्जन, प्रा.डा. शिवशरण महर्जन, ई.दुर्कमान महर्जन, प्रा.डा. श्यामकृष्ण महर्जन र पूर्व मेयर हिराकाजी महर्जन रहेका छन् । स्मरणीय छ, यस क्लवको स्थापना २०६६ मा भएको थियो ।

ज्येष्ठ नागरिकको आन्दोलन स्थगित

काठमाडौं । उमान्वालीस महिनादेखि विभिन्न माग राख्दै आन्दोलन गरिरहेका ज्येष्ठ नागरिकले शनिबारको बजेट भाषणमा आफ्ना आंशिक मागको सम्बोधन भएको भन्दै आन्दोलन स्थगित गरेका छन् ।

आज ज्येष्ठ नागरिकले नयाँ बानेश्वरबाट ग्याली निकालेर रत्नपार्कीस्थित शान्तिबाटिकामा पुगी आन्दोलन स्थगित गरेको घोषणा गरेका हुन् । बजेट भाषणमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वृद्धिको घोषणासँगै ज्येष्ठ नागरिकले ३९ महिना लामो आन्दोलन स्थगित बताए ।

सरकारले बजेटमा नागरिकले सामाजिक सुरक्षा भत्ता रु. एक हजारबाट बढाएर रु. दुई

हजार पुऱ्याइएको र नीति तथा कार्यक्रममा ज्येष्ठ नागरिक औषधिउपचार बीमा गरिने घोषणा भएपछि आजबाट ३९ महिना लामो आन्दोलन स्थगित गरेको संयुक्त ज्येष्ठ नागरिक संघर्ष समितिका अध्यक्ष महाप्रसाद पराजुलीले बताउनुभयो ।

उहाँले भन्नुभयो, 'सामाजिक सुरक्षा भत्ता रु. पाँच हजार पुऱ्याइनुपर्ने, सार्वजनिक यातायात र सरकारी अस्पतालमा उपचार खर्चमा ५० प्रतिशत छुट दिइनुपर्ने माग अबै पूरा भएको छैन । हामीले आन्दोलन स्थगितमात्र गरेका हौं, अन्त्य गरेका होइनौं ।' ज्येष्ठ नागरिकले सामाजिक सुरक्षाभत्ता रु. दुई हजार पुऱ्याएकोमा सरकारलाई धन्यवाद पनि दिएका छन् ।

अब केही दिनमै मेची-महाकाली यात्रामा निस्कने र देशभरका ज्येष्ठ नागरिकसँगको सल्लाह र सुझाव लिएरमात्र आन्दोलनको स्वरूप तय गरिने अध्यक्ष पराजुलीले जानकारी दिनुभयो ।

संयुक्त ज्येष्ठ नागरिक संघर्ष समितिका नाममा ज्येष्ठ नागरिक २०६९ सालको फागुन २४ गतेदेखि काठमाडौंको मीनभवनस्थित यातायात व्यवस्था विभागको परिसरमा धर्ना बस्दै आएका थिए ।

सरकारले ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, विधवा महिलालगायतलाई मासिक रु. दुई हजारका दरले सामाजिक सुरक्षाभत्ता दिन रु. ३२ अर्ब ७९ करोड विनियोजन गरेको छ ।

चक्रतीर्थ चेसमा भारतका दिपक कटियारलाई उपाधी

काठमाडौं । चक्रतीर्थ चोभार अन्तर्राष्ट्रिय चेस प्रतियोगितामा भारतका दिपक कटियारले उपाधी जितेका छन् । उहाँले ट्रफीसहित नगद रु. १ लाख हात पारे ।

९ राउण्डको अन्तिम खेलमा आठौं चरणसम्म ७.५ अंक सहित अग्रभागमा रहेका निलादी शिखर भट्टाचार्यलाई पराजित गरी ७.५ अंक सहित बराबर भएपनि डाइरेक्ट इन्काउन्टरको आधारमा उपाधी जित्न सफल भएको हो ।

त्यसैगरी ७.५ अंकमै चित्त बुझाई दोस्रो स्थानको उपाधी हासिल गरे जसले नगद रु. ५० हजार हात पारे भने समान ७ अंक भएपनि टाईब्रेकरमा भारतकै सर्वोच्च पाउले तेस्रो, सन्तु मण्डल चौथो र रितवन सन्तुरा पाँचौं उपाधी हासिल गरी क्रमशः रु. ३५०००/-, रु. २५०००/- र रु. २००००/- हात पार्न सफल भयो ।

नेपालका रिजेन्द्र राजभण्डारी ६ अंक सहित छैठौं, ६ अंक समान प्राप्त गरी सजिन महर्जन सातौं, भारतकै चक्रवर्ती टमल आठौं, नेपालका नितिन भण्डारी नवौं, भारतकै कुँवर अशुतोष दशौं स्थान हासिल गरी नगद रु. १२ हजार हात पारेको थियो । त्यसैगरी ६ अंक समान प्राप्त गरी भारतकै रुपकर नाथ, नेपालका मनिष हमाल, भारतकै गोभर सजित, नेपालका बदीलाल नेपाली, हिमाल लामा क्रमशः एघारौं, बान्हौं, तेन्हौं, चौधौं र १५ औं स्थानमा रही जनही ८ हजार नगद हात पारेका थिए भने अन्य १७ जनाले विल्व २२०० अन्तर्गत विजेताले नगद रु. जनही ६ हजार हात पारेका हुन् ।

वेष्ट लोकलमा विवेक श्रेष्ठ नेपाली ५ अंक सहित ८

हजार, वेष्ट भेटरानमा ५.५ वर्षका भारतका कान्तिलाल दुवेले ८ अंक सहित ६ हजार, वेष्ट लोकल दोस्रोमा ओमलाल महर्जन, अनरेटेडमा नेपालकै अनिशकुमार सुवेदी ५ अंक सहित ८ हजार, अनरेटेड दोस्रोमा भारतकै भिसवेसस्वर्ण आदित्यले ६ हजार, वेष्ट ब्याइज यू-१६ मा नेपालका चन्द्र दास गुरुङ्गले ६ हजार, वेष्ट वमनमा नेपालकै सिन्दिरा जोशीले ४ अंक सहित ६ हजार, वेष्ट ब्याइज यू-१२ भारतका भट्टाचरजी आयुष ६ हजार, वेष्ट गर्ल्स यू-१४ नेपालकी अनिषा न्यौपाने ६ हजार, वेष्ट गर्ल्स यू-१६ मा

नेपालकी अन्जु शाहले ६ हजार हात पारेका थिए ।

विजयी खेलाडीहरुलाई काठमाडौं क्षेत्र नं. १० का सांसद राजन केसीले पुरस्कार प्रदान गर्नुभएको थियो । कार्यक्रम सुवर्ण महर्जनको सभापतित्वमा भएको थियो ।

प्रतियोगितामा भारत, बंगलादेशसहित ८० जनाको सहभागिता रहेको थियो । त्रिपुरेश्वरस्थित बैठक इभेन्टमा जेठ १५ गतेबाट सुरु भएको थियो । चेस प्रतियोगितामा सर्वाधिक नगद राशी रु. ५,५०,०००/- यो खेल पहिलो हो ।

सूचना

शारीरिक शिक्षा तथा खेलकुद समाज (सोफेस) नेपालले यही २०७३ असार २४ र २५ गते नगद पुरस्कारसहित **पाँचौं विद्यालय स्तरीय खुल्ला टेबलटेनिस प्रतियोगिता** (छात्र र छात्रा सिंगलज, १२ वर्षमुनिका छात्र र छात्रा सिंगलज तथा छात्र र छात्रा टिम इभेन्ट) सञ्चालन गर्ने भएको हुँदा इच्छुक विद्यार्थीहरू (कक्षा १० र सोभन्दा मुनिका कक्षामा अध्ययनरत) लाई सहभागिताको लागि २०७३ असार २२ गते ५ बजेभित्र विद्यालयको सिफारिस सहित नाम दर्ता गर्नु हुन सूचित गरिन्छ ।

प्रवेश शुल्क:

- ♦ छात्र र छात्रा सिङ्गलजको लागि रु. ३००। प्रति सहभागी
- ♦ १२ वर्षमुनिका छात्र र छात्रा सिङ्गलजको लागि रु. २००। प्रति सहभागी
- ♦ छात्र र छात्रा टिम इभेन्टका लागि रु. ७००। प्रति टिम (एक टिममा तीन जनासम्म खेलाडीको नाम समावेश गर्न सकिने छ ।)

पुरस्कार:

- ♣ छात्र र छात्रा सिङ्गलजका लागि प्रमाणपत्र र मेडलसहित प्रथमलाई रु. १०,०००।- दोस्रालाई रु. ५,०००।- र तेस्रा दुई जनालाई रु. २०००।- ।
- ♣ १२ वर्षमुनिका छात्र र छात्रा सिङ्गलजका लागि प्रमाणपत्र र मेडलसहित प्रथमलाई रु. ५,०००।- दोस्रालाई रु. २०००।- र तेस्रा दुई जनालाई रु. १०००।- ।
- ♣ टिम इभेन्टको हकमा प्रमाणपत्र, मेडल र ट्रफि मात्र प्रदान गरिने छ ।

प्रतियोगिता हुने स्थल:

ग्रीन फिल्ड नेशनल हाइएर सेकेण्डरी स्कूल, सीतापाइला, काठमाडौं ।

प्रतियोगिता सम्बन्धी नियम र प्रवेश फारामको लागि सम्पर्क स्थान:

१. सोफेस नेपालको कार्यालय, कीर्तिपुर नगरपालिका - १७, बाहिरीगाउँ, कीर्तिपुर ।
फोन नं.: ४३३०८००, ९८५१०६७८९३
२. ग्रीनफिल्ड नेशनल हाइएर सेकेण्डरी स्कूल, सीतापाइला, काठमाडौं ।
फोन नं.: ०१४३०२४८८, ०१४६७०८१६, ९८५१०९१६६९
३. नगेन्द्र बज्राचार्य, फोन नं.: ९८०८१७६५९८
४. देवराज महर्जन, फोन नं.: ९८४९०२१२७४
५. प्रशान्त महर्जन, फोन नं.: ९८४९८५०५१९

सोफेस नेपाल

हाम्रो चाहना: दुर्व्यसन रहित स्वस्थ र सुखी जीवनको कामना ।
स्वस्थ र सुखी परिवारका लागि
दुर्व्यसनलाई नाई भनौं ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग